

Information

Aktuella regler: 20 § Lag om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare (SFS 2017:425)

Dina personuppgifter används för att utifrån ett register utöva tillsyn, handlägga ärenden, fakturera, planera och utvärdera. Om du vill ha ytterligare information om hur dina personuppgifter används, om du vill att dessa ska ändras eller om du inte vill att uppgifterna ska kunna användas för marknadsföring är vi tacksamma för ett skriftligt besked till Miljö- och byggnadsförvaltningen.

Information om gällande avgifter återfinns på hemsidan

Anläggningen

Anläggningens namn	Telefon	Fax
Besöksadress	Postnummer	Ort

Verksamhetsansvarig

Verksamhetens innehavare	Person-/org. nr.	Fax
Utdelningsadress (gata, box, etc.)	Postnummer	Ort

Kontaktperson

Kontaktperson (namn)	Telefon	Mobiltelefon
----------------------	---------	--------------

Fastighetsuppgifter

Fastighetsägarens namn	Fastighetsbeteckning	
Utdelningsadress (gata, box, etc.)	Postnummer	Ort

Verksamhet

Typ av verksamhet i vilken tobaksvaror ska försäljas		
☐ Livsmedelsbutik	☐ Konfektyrkiosk	☐ Bensinstation
☐ Annat:		

Underskrift

Ort och datum	
Namn-teckning	Namn-förtydligande

Observera att egenkontrollprogram ska bifogas. Se nästa sida

Skickas eller lämnas in till

VERKSAMHET MILJÖ OCH BYGG

Postadress	Besöksadress	Telefon (exp)	Fax	Hemsida	E-postadress
542 86 MARIESTAD	Stadshuset Kyrkogatan 2 MARIESTAD	0501-75 60 05 0501-75 60 20 0501-75 60 30	0501-75 60 09	www.mariestad.se www.toreboda.se www.gullspang.se	m bn@mariestad.se

Vårt att veta om egenkontrollprogram

Du som tänker sälja elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare till konsumenter ska utöva egenkontroll över att försäljningen sker i enlighet med bestämmelserna i tobakslagen (1993:581). Du ska dokumentera kontrollen av verksamheten i ett egenkontrollprogram som är anpassat för din verksamhet. Det är näringsidkaren, det vill säga du som äger verksamheten, som ansvarar för att det finns ett egenkontrollprogram. Programmet ska bland annat beskriva försäljningsställets rutiner för att kontrollera ålder, marknadsföring och märkning av elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare.

Ett egenkontrollprogram fungerar som ett stöd för dig som näringsidkare i egenkontrollen och är ett viktigt underlag för kommunen vid en tillsynskontakt. När du anmäler försäljning av elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare till kommunen ska du samtidigt bifoga en kopia av ditt egenkontrollprogram.

Försäljningsställe

Namn på försäljningsstället	Gatuadress	
Postnummer och postort	E-post	
Kontaktperson	Telefon	Antal anställda

Ägare

Firmanamn (AB, HB, enskild firma etc.)	Organisationsnummer/personnummer
--	----------------------------------

Information om åldersgränsen 18 år

För att informera om förbudet att sälja eller lämna ut elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare till någon som inte har fyllt 18 år ska ni ha minst en tydlig och klart synbar skylt på försäljningsstället. Skylten ska normalt sett placeras vid kassan för att uppfylla kravet på att vara tydlig och klart synbar. Det finns inget som hindrar att ni placerar fler skyltar på andra platser på försäljningsstället.

Var är skyltar eller dekaler om åldersgränsen placerade på försäljningsstället?

- Vid kassan
- På entrédörren
- På skyltfönster
- På beställningsterminal/varuautomat
- Annat:

Åldersgräns och ålderskontroll

Den som säljer eller lämnar ut elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare ska vara säker på att kunden har fyllt 18 år. Personen som säljer eller lämnar ut varan, exempelvis expediten i kassan, är personligen ansvarig för att ingen under 18 år får köpa tobak. Det betyder att den som vid försäljning överlämnar elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare till någon som inte har fyllt 18 år kan dömas till böter eller fängelse i högst sex månader. Om kassapersonalen är osäker på kundens ålder ska de begära legitimation.

Det kan vara svårt att enbart genom utseendet bedöma en ungs ålder. Ett sätt att försäkra sig om att en person fyllt 18 år är att begära legitimation av alla som ser ut att vara under 25 år. Om kunden inte har fyllt 18 år får tobaksvaran inte säljas eller lämnas ut. Varan får heller inte lämnas ut om det finns särskild anledning att tro att elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare kommer att lämnas över till någon som inte har fyllt 18 år.

Vilka rutiner har ni för ålderskontroll på försäljningsstället?

- Om vi är osäkra på om kunden har fyllt 18 år frågar vi efter legitimation
- Vi kontrollerar kundens ålder via födelsedata på legitimationen
- En ålderssticka (dekal) finns för att underlätta ålderskontrollen
- Vi rekommenderar personalen att begära legitimation av alla kunder som ser ut att vara under ____ år
- Om kunden inte kan visa att han eller hon är över 18 år nekar vi köp
- Om kunden inte visar legitimation på begäran nekar vi köp
- Om personalen misstänker att en tobaksvara är avsedd för någon som är under 18 år så nekar vi köp
- Om kunden är påstridig så tillkallas en chef eller annan ansvarig personal
- Annat:

Alla elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare som säljs till konsumenter ska tillhandahållas på ett sådant sätt att det går att kontrollera ålder. Därför måste det finnas rutiner för ålderskontroll även vid försäljning genom automat, postorder, internet eller liknande.

Vilka rutiner har ni för ålderskontroll om försäljningen sker via automat, postorder, internet eller liknande?

- Detta är inte aktuellt
- Polletter eller liknande till en automat säljs i kassan där personalen gör ålderskontroll
- Vid köp i automat kontrolleras åldern via bankkort eller liknande
- Automaten är placerad så att den kan bevakas kontinuerligt
- Ålderskontroll vid köp på internet görs via bankkort eller liknande.
- Försändelser via post skickas med rekommenderat brev, mottagningsbevis, personlig utlämning eller liknande
- Försändelser via post innehåller uppgifter om att elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare inte får lämnas ut till någon som inte har fyllt 18 år
- Annat:

Har ni någon rutin för att följa upp hur personalen hanterar kravet på ålderskontroll? I så fall, vilken?

- Internrevision
- Egna kontrollköp
- Annat:

Stöd och utbildning till personal

En näringsidkare som säljer tobaksvaror till konsumenter ska ge personalen den information och det stöd som behövs för att de ska kunna följa tobakslagen och anslutande föreskrifter. Det är också viktigt att all personal som arbetar i kassan och lämnar ut tobak känner till sitt personliga straffansvar i samband med försäljningen.

På vilka sätt informeras eller utbildas personalen om kravet på ålderskontroll, deras personliga straffansvar och övriga bestämmelser vid försäljning av elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare?

- Personalmöten
- Intern utbildning
- Extern utbildning
- Informations- och utbildningsmaterial
- Annat:

Hur ofta informeras eller utbildas personalen om kravet på ålderskontroll och om övriga bestämmelser vid försäljning av elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare?

- Vid anställning av ny personal
- Minst en gång per år
- Vi använder en tabell för att notera tidpunkterna för information och utbildning till personalen (se bilaga 2)
- Annat:

Lagen om elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare ställer inga krav på åldern hos den som står i kassan och säljer tobak. Däremot måste kassapersonalen vara införstådd med lagen och ha en reell möjlighet att vägra sälja elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare till den som inte är 18 år. I många fall är detta svårt för en person som inte själv har fyllt 18 år, och unga anställda bör därför få särskilt stöd.

På vilket sätt förbereder ni personalen inför problematiska situationer, exempelvis om kunden inte kan visa någon legitimation?

- Vi informerar personalen om risker som kan uppstå i samband med försäljning av elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare och ger förslag på hur dessa kan hanteras
- Vi utbildar personalen i konflikthantering som inkluderar information om åldersgräns och ålderskontroll
- Annat:

Vilket särskilt stöd ger ni till ung personal för att hantera svåra situationer i samband med försäljning av elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare?

- Vi säljer elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare i en särskild kassa med erfaren äldre personal
- Ung personal kan få stöd från erfaren personal under hela arbetstiden
- Ung personal får extra utbildning och stöd för att hantera svåra situationer
- Annat:

Information om kontrollköp

Kommunen har rätt att göra kontrollköp för att testa om försäljningsställen har bra rutiner för sina ålderskontroller. Det innebär att en person som har fyllt 18 år och ser ung ut testas om det går att handla tobak utan att visa legitimation. Syftet är förbättra rutinerna för ålderskontroll.

Kom ihåg att informera din personal om att ert försäljningsställe kan få besök av någon som gör ett kontrollköp!

Krav på varningstexter m.m.

En tobaksvara är en produkt som innehåller tobak och som är avsedd att rökas, snusas, sugas på eller tuggas. Exempel på tobaksvaror är cigaretter, cigarrer, cigarromslag, cigariller, pip- och rulltobak, snus, tuggtobak, portionstobak, råttobak och tobak till vattenpipa. Alla tobaksvaror ska ha varningstexter och cigarettpaket ska dessutom ha en innehållsdeklaration. Utformningen och placeringen regleras i EU-direktiv 2001/37/EG, tobakslagen (1993:581) och Folkhälsomyndighetens föreskrifter FoHMFS 2014:9. På cigarettförpackningar ska varningstexterna vara tryckta. På övrig tobak kan varningstexterna vara klistrade. Varningstexterna för tobak som ska rökas är fler och mer omfattande än den varningstext som krävs för tobak som ska snusas, sugas på eller tuggas. Varningstexterna ska vara på svenska. Tobaksvaror som är omärkta eller felaktigt märkta får inte tillhandahållas till försäljning.

Har ni någon rutin för att kontrollera och säkerställa att tobaksvarorna är korrekt märkta? I så fall, vilken?

- Vi utbildar personalen i hur tobaksvaror ska vara märkta
- Vi kontrollerar att tobaksvarorna är korrekt märkta i samband med inköpet
- Vi kontrollerar att tobaksvarorna är korrekt märkta i samband med upppackning i butiken
- Om märkningen av tobaksvarorna ser annorlunda ut så gör vi en extra kontroll
- Om tobaksvarorna inte är korrekt märkta så tar vi bort dem från försäljningsstället och kontaktar leverantören
- Annan åtgärd:

Marknadsföring

Det är endast tillåtet att marknadsföra tobaksvaror inne på försäljningsstället genom att tillhandahålla tobaksvarorna till försäljning och genom kommersiella meddelanden i tobaksvarornas närhet. Meddelandena får inte vara påträngande eller uppsökande och de får inte uppmana till bruk av tobak.

Har ni några rutiner för att kontrollera att marknadsföringen på försäljningsstället är tillåten? I så fall, vilka?

- Vi har ingen marknadsföring förutom exponeringen av tobaksvarorna
- Inga skyltar som kan upplevas som påträngande eller att de uppmanar till bruk av tobak får sättas upp
- Vi ställer krav på marknadsföringen gentemot leverantören
- Vi utbildar personalen i att marknadsföring av tobaksvaror endast är tillåten i mycket begränsad omfattning
- Annan åtgärd:

Avvikelser

Du ska ha kontroll över din försäljning och även se till att din personal följer bestämmelserna. Det är viktigt att du åtgärdar brister som kan uppstå. Om bestämmelserna i tobakslagen eller anslutande föreskrifter inte följs kan kommunen besluta om administrativa sanktioner mot dig som näringsidkare för att du ska rätta till felen. Till exempel så kan kommunen förbjuda dig att sälja tobak under en viss tid. Som ett stöd för dig själv kan du dokumentera vilka åtgärder du gjort, om en brist uppstår. Då blir det också lättare för dig att följa upp om bristen har rättats till.

Vilka åtgärder tas om det uppstår brister, såsom att bestämmelser i lagen eller att egenkontrollprogrammet inte följs?

- Personalen får en genomgång av försäljningsbestämmelserna
- Vi tar kontakt med kommunen för att få informationsmaterial
- Elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare säljs bara i en särskild kassa med erfaren personal
- Erfaren personal får särskilt ansvar för försäljning av elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare och för att stödja oerfaren personal
- Annan åtgärd:

Underskrift

Ort och datum

Underskrift (behörig firmatecknare)

Namnförtydligande